

Jelenia Góra oczami Ericha Fuchsa i Otto Welzela

W sobotę 13.09.2025 roku w Muzeum Miejskim „Dom Gerharta Hauptmanna” w Jeleniej Górze – Jagniątkowie miał miejsce wernisaż wystawy „Jelenia Góra oczami Ericha Fuchsa i Otto Welzela”. Spotkanie odbyło się w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa 2025.

Zaprezentowana wystawa oparta była na głównym eksponacie - księdze „Hirschberg im Riesengebirge”, której właściciel Stiftung Kulturwerk Schlesien (Fundacja Kultury Śląskiej) w Würzburgu użyczył muzeum.

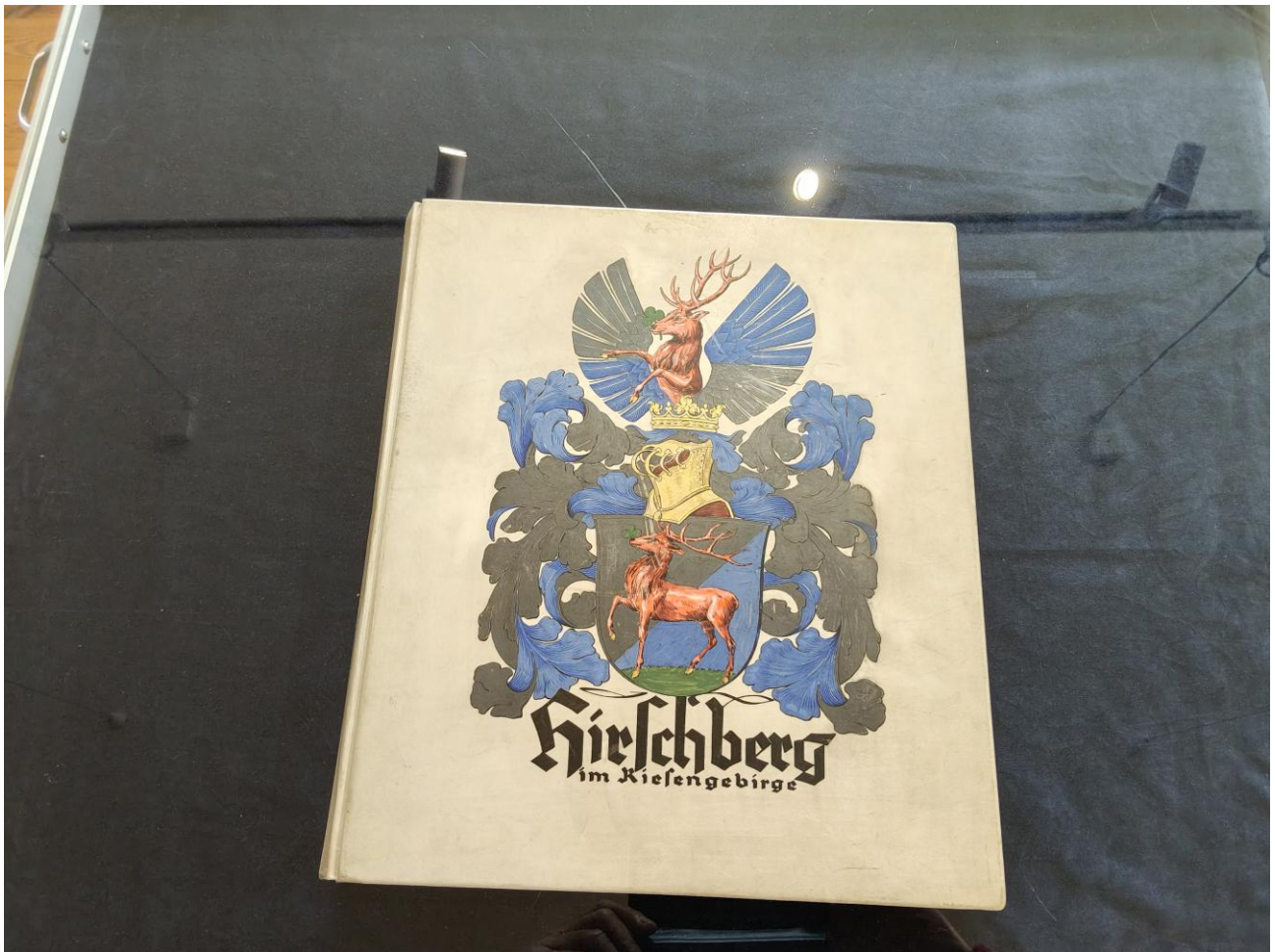

Foto: Krzysztof Tęcza

Oprawiony w świńską skórę album o wymiarach 50x42 cm zawiera 44 fotografie Jeleniej Góry i okolic ukazujących wygląd prezentowanych obiektów tuż przed II wojną światową. Znajdziemy w nim zdjęcia przedstawiające m.in. jeleniogórskie kamienice i kościoły, Dom Zdrojowy w Cieplicach, panoramy Szklarskiej Poręby, Sosnówki i Stanisłowa. Okładka albumu przyciąga wzrok pięknym ręcznie malowanym przez Fuchsa kolorowym herbem Jeleniej Góry.

Zanim podzielę się wrażeniami z wystawy przybliżę postaci autorów książki. Erich Fuchs urodzony w 1890 roku w Magdeburgu ukończył tam Szkołę Rzemiosł Artystycznych, następnie Akademię Sztuki w Lipsku. Dla nas najważniejszą wiadomością jest ta, że artysta zakochawszy się w Karkonoszach postanowił przenieść się tutaj na stałe. Początkowo zamieszkał w Bärndorf (Gruszkowie), Albendorf (Okrzeszynie), Dittersbach (Jurkowicach), Hain (Przesiece) i Giersdorf (Podgórzynie). W końcu wybudował dom w Przesiece nadając mu nazwę „Lisi zakątek”

(Fuchswinkel), w którym mieszkał do roku 1948. Gdy opuścił Polskę osiadł ponownie w Magdeburgu gdzie zmarł w 1983 roku.

Dzięki fascynacji jakiej uległ Fuchs powstawały dzieła wyjątkowe. Jego rysunki dokumentowały nie tylko życie społeczności wiejskich ale także ich stroje, zwyczaje czy przedstawicieli ginących zawodów. Dzięki niezwyklej dokładności jeśli chodzi o najmniejsze szczegóły możemy dzisiaj zobaczyć jak wyglądały wnętrza starych domów, jak były wyposażone, a także detale architektoniczne samych obiektów.

Foto: Krzysztof Tęcza

Jego największym dziełem jest cykl pt. „Lud Śląski” (Schlesisches Bergvolk) złożony z ośmiu tematycznych tek zawierających w sumie ponad trzysta prac.

Jeśli chodzi o drugiego autora prezentowanej książki to Otto Welzel od 1915 roku prowadził w Jeleniej Górze zakład fotograficzny. Wzmiankowany album został wykonany na zlecenie burmistrza Hirsbergu (Jeleniej Góry) Wenera Blasiusa jako dar dla Karla Augusta Hanke.

Dla potrzeb wystawy wykonane zostały powiększone reprodukcje poszczególnych fotografii zestawione ze zdjęciami przedstawiającymi obecny stan zachowania prezentowanego obiektu wykonanymi przez znanego fotografa Rafała Kotylaka. Porównanie zdjęć pokazuje nam jak na przestrzeni niemal wieku zmieniły się prezentowane obiekty. I nie chodzi tutaj tylko o fakt, że dawne zdjęcia są czarno-białe a nowe kolorowe. Przede wszystkim chodzi o zmiany jakie zaszły w krajobrazie czy wyglądzie miejsc i obiektów. Niektóre z nich są zaskakujące. Na przykład

jeleniogórskie kamieniczki pozbawione kamiennych detali zdobiących je przed wojną czy części Jeleniej Góry zabudowane nowymi obiektami niezmieniającymi całkowicie obraz miasta.

Foto: Krzysztof Tęcza

Spotkanie pozwoliło przybyłym na zupełnie nowe spojrzenie otaczającego nas krajobrazu. Jego uzupełnieniem był wykład Joanny Mielech o przedwojennej fotografii karkonoskiej oraz wprowadzenie dokonane przez kuratora wystawy panią Karolinę Matusewicz-Górniak. Dodam tylko, że wystawa została zrealizowana dzięki dofinansowaniu ze środków Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i Miasta Jelenia Góra, a jej uzupełnieniem jest wydany przez muzeum katalog.

Krzysztof Tęcza